

Grasplantjes of kasplantjes?

Inzaaien / doorzaaien onder vervroegingsvlies

Eigenlijk is het geen onbekend fenomeen. Fieldmanagers passen het toe in doelgebieden, graszaadtelers leggen het op hun velden en in de grove tuinbouw past men de beschermingsvlies toe tegen vorstschade en productvervroeging, zoals bij de teelt van sla en koolsoorten. Dit voorjaar paste de Grontmij het op grote schaal toe bij de aanleg van een sportveld. Maar ook voor golfbanen biedt dit product kansen. Heijmans Sport & Groen paste het toe bij de baanuitbreiding van de Keppelse Golfclub.

Auteur: Broer de Boer

Gert-Jan Doornbos, projectleider bij de Grontmij, klinkt heel enthousiast over de toepassing van het beschermingsvlies op het Sjúkelân. Dat is een perceel gras in het centrum van Franeker waar jaarlijks de belangrijkste Friese kaatswedstrijd wordt gespeeld. "We hebben een fantastisch voorjaar gehad om dit historische stuk kaatsgrond te renoveren. Maar toen het veld ingezaaid was met graszaad, wensten we ons andere omstandigheden: bewolking, vocht. Maar het bleef droog. En dan helpt ook Headstart niet voor een spoedige kieming en groei", zegt hij.

Geen beregening

"Na het inzaaien kwam er druk op ons te staan, want begin augustus moesten we wel een prachtige, dichte grasmat opleveren. Bij voorkeur wilden we geen beregeningsinstallatie op het veld zetten; daarmee zouden we een deel van ons cultuurtechnische werk verstoren, door betreding en slepen met slangen. Job Steunenbergh van Limagrain/Advanta kwam met de suggestie een vliesdoek, een beschermingsdoek over het veld te trekken. Dat is een product dat graszaadtelers onder droge omstandigheden wel eens gebruiken."

Beschermingsvlies

Doornbos vervolgt: "Op het Sjúkelân in Franeker werd zo'n 5.000 vierkante meter vlies aange-

Beregening op het pasgezaaide was geen optie. Dat was reden om een vliesdoek aan te brengen. In augustus was er weer een prachtige grasmat.

bracht. Het voorkomt dat vogels zich met het graszaad gaan bemoeien, maar zorgt ook dat het vocht uit de bodem niet verdampt, maar als het ware condenseert tegen de bovenkant. Zo blijft het aanwezige vocht beschikbaar voor kieming en groei. Het vlies is lichtdoorlatend en al met al zou hierdoor de kieming en de groei van jong gras zeer goed verlopen: eerder een dichte grasmat. Op het Sjúkelân werd die na drie weken bereikt. Iets dergelijks hebben we ook in Hoogeveen toegepast, bij een toernooi dat door

de KNVB georganiseerd werd voor gehandicapte sporters. Ook hier bleek het vlies geschikt te zijn om van een beschadigd grasmasterveld in enkele weken tijd een acceptabele wedstrijdmat te maken. We werden in elk geval gecompliceerd door de KNVB."

Om geld niet laten

Vanwege de kosten hoeft men de methode niet na te laten. Het vlies, dat in dit geval door het Gaasterlandse handelsbedrijf van Jan Buma

Joop Schinkel spant het lichtdoorlatende doek een eindje van de bodem af. Resultaat is verwarming van de lucht tussen het doek en de bodem, waardoor het graszaad beter kiemt.

geleverd werd, kost slechts enkele 'dubbeltjes' per vierkante meter. Gert-Jan Doornbos ziet in dit product zeker mogelijkheden om doelgebieden sneller begroeid te krijgen bij renovatie na afloop van het seizoen. Anderzijds zou het product zeer zeker mogelijkheden bieden om tijdens de zomerstop van veldsporten bij renovatie en/of doorzaaien sneller een nieuwe dichte grasmat te krijgen. In het stadion van Swansea wordt ook al met dergelijke producten geëxperimenteerd.

Acrylaatdoeken

In plattelandsgemeente Castricum wil ook de plaatselijke jeugd nog wel eens een balletje trappen op pas ingezaaide velden. Fieldmanager Joop Schinkel past de adequate maatregel toe om na afloop van het voetbalseizoen het ingezaaide gras sneller aan de praai te krijgen. Tijdens het bezoek van de redactie toonde hij de acrylaatdoeken die hij over de bodem van de pas ingezaaide doelge-

Fieldmanager Joop Schinkel, Castricum.

bieden gespannen had. Joop: "Roodwitte linten rondom schrikken de jeugd vaak onvoldoende af, dit werkt hiertegen afdoende. Maar ik doe het om een heel andere reden. Het lichtdoorlatende doek spannen we een eindje van de bodem af. Hierdoor wordt de lucht tussen het doek en de bodem warmer, waardoor het graszaad beter kiemt, sneller opkomt en eerder een mooie bedekking geeft. Direct op de bodem werkt goed, maar zo'n laagje lucht werkt nog beter."

Vervroegingsvlies

Het handelsbedrijf van Jan Buma is gevestigd in Gaasterland en levert onder meer geotextiel voor de weg- en waterbouw. Het vervroegingsvlies is voor de ondernemer slechts een nicheproduct. "In vollegrondsteelten van bijvoorbeeld sla en koolplanten wordt dit grootschalig gebruikt, voor vervroeging, maar ook om vorstschade tegen te gaan."

Arthur Berends. Gebruikte bij herstel uitspoeling geen graszoden maar vervroegingsvlies.

Het vervroegingsvlies dat hij de Grontmij leverde voor het Sjúkelân, laat regenwater en het zonlicht – uitgezonderd uv-straling – door. Volgens Jan Buma is er bij gras zeker 10-14 dagen te winnen. Maar hij waarschuwt: "Na ongeveer acht dagen moet je het verwijderen, want anders blijven de grassprietten bleek en treedt er groeivertraging op." Het vervroegingsvlies dat op het Sjúkelân kwam te liggen heeft een gewicht van 3 gram per vierkante meter. Het werd aan de bodem verankerd met speciale pennen met weerhaken: aan de zijkanten en op verschillende plaatsen op het veld. Buma ziet ook wel kansen voor dit product op golfgreens.

Ervaring op golfgreens

Ook op golfgreens blijken er ervaringen te zijn met het gebruik van vervroegingsvlies. Arthur Berends, uitvoerder golfbaanonderhoud bij Heijmans Sport & Groen: "Eigenlijk is het niet echt nieuw, maar op grotere vlakken natuurlijk wel." Heijmans, die in Nederland 20 golfbanen in onderhoud heeft, paste de beschermingsfolie toe op de Golfbaan Stippelberg en op de Keppelse Golfbaan. Met name bij de laatste ging het om grotere vlakken. Arthur Berends: "Tot oppervlaktes van twintig tot dertig vierkante meter aan toe. We kregen namelijk na de inzaai dit voorjaar te maken met uitspoeling op de ondulaties van de negen nieuwe holes. Dat werd veroorzaakt door plensbuien. Schadeherstel door gebruik van graszoden vonden we geen optie. Als je bij herinzaai hetzelfde graszaadmengsel kunt gebruiken, krijg je geen verschillen op de green; bij toepassing van graszoden krijg je dat wel. Dankzij het gebruik van vervroegingsvlies konden we de achterstand in grasgroei op die uitgespoelde plekken enigszins inhalen. We hebben echter wel waterkeringen moeten plaatsen om te zorgen dat de uitspoeling zich niet weer zou voordoen op dezelfde plaatsen." Denkt Arthur Berends dat deze techniek een aanvullend middel kan zijn om complete greens sneller van een gewenst grasbestand te voorzien? "Onder de druk van een opdrachtgever misschien wel. Maar ik geef toch altijd nog de voorkeur aan natuurlijke omstandigheden. Je moet ook goed opletten of de folie niet beschadigd raakt, of dat zich aan de randen ongewenste zaken voordoen. Zo'n folie is dus bewerkelijk en juist onder minder gunstige omstandigheden moet je oppassen dat je van de grasplantjes geen kasplantjes maakt."